

مشکوٰۃ

توک
نفسیہ شاہین

وفاقی حکومت و وانگ وزارت و نفاذیہ پروگرام گون

میلوچہ ایڈیٹورس

مشکوٰی

بے کارین شے آنی کار گرگ۔

ہم گوازی۔ ہم کار۔ ذہنگانی عکس و تہی این

کتاب

تحریر۔ نصیر شاہین

گندہ ہا کندی

آفاہیر نصیر خان : عزیز مہنگا

عاجی علیہم بلوچ : الوزا بیدی

بلوچہ ایڈیٹورس کوئٹہ

کلیں حق پہ بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

بلوچی اکیڈمی کوئٹہ	چھاپ کنوئ
قلات پرنٹنگ پریس - کوئٹہ	چھاپ جاہ
۱۹۸۲ء	سری وار
یک ہزار	یکو
۴ روپے	بہا
محمد عارف	کتبت

مشکول

مشکول ۽ ذہنگان الی انت - شہ بے کارین تگ و تپاچو
ذہنگان ۽ ہائی انت - کہ وتر ۽ گول کار و کار آدکین
شہ آنی جوڑ کنگ ۽ مشکول بدانت مشکول باز وڑ عرات
بے کار این گوازی و حسدگ ۽ را ماشکول نہ کشان -
شہ مشکول ۽ بے مراد وقی بے کارین وخت ۽ ، بزبان
ہا وخت کہ شہ دانگ و گسی کاران بہ پچیت ، ۽ کار
آمد ، نیپ و سیت منین کارانی شوہاز کنگ ۽ دست
گرگ بہ بیت - ذہنگان ہم اللہ تبارک تعالیٰ جو منین
مردمان عقل ، زانت و پیم داتہ - اگن ماوقی چپ و چاگردو
چم شایک بدیاں تہ مارا معلوم بیت کہ اے موٹل و کاری
اے بان و ماڑی اے ریڈو ، ٹیلیویشن ، ڈیلیفون ، کل
انسان عقل ۽ شروہ آسر انت - اگن گونڈوکیں ذہنگ

کین وتی کسانکین عقل ء پتا چنیت تہ ا

شے وت پہ وتی کسانکین دستان جوڑ کرت کنتہ پکا
ے چپ و چاگردا چیکس کار آمدین چی انت کہ ما انک یب
بے کار خیال کنان و دور دیان - شہ ہے بے کارین بزا
چی آن گونڈو کار آمدین چی جوڑ کرت کنتہ -

قدرت ء گونڈین ذہنگان ء چیز دشت آن ہنگ ما
شوگ داتہ - وقتیکہ آوان ء وتی اے واگ و پورا
کنگ ء وار دست ء نہ ایت تہ آہنگیں نہ نہ
آن پرورشنت و بوریننت - وپد آوان ء ہینگ و جہا
کنت - اے کتاب پے خاطر ء دیا کنگ بوتہ کہ
ذہگ وتی چیز ء جوڑ کنگ ء شوق ء پورا پکنت
پرچیکہ شوق و واگ ء پورا کنگ ء ہراہی ء اشکول
ہم بنت و آوانی زانت و بہم ء رُوم ہم بیت
کتاب ء نہا مشکولی و بہیزان جوڑ کنگ سمان
وژ نشان دیگ بنت -

بازیں مشکولی انجین انت کہ آوانی خاطر ء سالان سال
 پکار بیت - باز مشکولی ء انجین کار انت کہ آوان ذہنگ
 یک ساعت جوڑ کنت - مثال ء مکٹ پم کنگ ء سک
 بزبان ذریعہ کنگ ددگہ - اے ہما مشکولی انت کہ ایشان ء
 شہ کسان عمری ء نگران مزین عمری دارگ بیت - بے
 ما اے کتاب ء تھا ذہنگان ء ہما مشکولی آنی بارو ء
 نمایان کہ شہ آدان ذہنگان ء سب و آوانی عقل و
 ذانت ء ردوم و گورسی بیت -

۱- کٹور

سال ء تھا یک دار ء یا ہر وقت کہ ضرورت
 بہ بیت محانی بے کارین پیش گڈگ و دور ڈیگ بنت
 ہے پیش پہ گونڈوان بازین لیب و کاری ابن شہ جوڑ
 بوت کنت ، شہ چرونک ء اید گونڈوشہ ہے پیشان پہ
 وتا کٹور جوڑ کرت کنت - پم پیش ء اگن ہورت
 چارگ بہ بیت - تہ ایٹی یک مثال پین انت اگن ایٹی

شہ نیام ء سیم سنگ بہ بیت - تہ اے دو حمان بہر
 بیت - بے یک خیال ء دارگ بہ بیت کہ ٹال اصل جتا
 بہ بیت، ہے وڑ ء پیش اُن دو سیمان بہر کنان بروت
 تنکہ شمشے گورا کوتے پیش پرچ بہ بنت لون ہر پیش
 دومی ء تہا اڑیان و گوپان بروت، شہ آسری ء پیش
 دومی ء تہا اڑیان و گوپان بروت شہ آسری ء پیش دومی
 پیش، تہامان جنگ بہ بیت - تنکہ یک پنتین، کسائین
 پترے جوڑ بہ بیت لون ہے پترے کناران اگن مان جنگ
 و ہوار کنگ بہ بیت تہ یک گیرین کسائین کٹورے
 جوڑ بیت - کٹورے پر چیزے مان کنگ ہم کار ء کیت
 ایش بوت مشکول و کارے کار، اے یک متاے
 ات اگن تہنا ما ہے کارا بچاران تہ ایشی آسر باز شہ
 در کیت سگرو، چیک، کٹور، ٹوکری اے کل کارانی بیان
 ہے پرچ ء پیش و ایشانی کوپگ انت - عمری مستری ہوائ
 اے کار ہم مزن لوان روت -

۲- باکس ۶ ہورکین ڈبی :-

شہ باکس ۶ ہورکین ڈبیان بازین مشکولی ۶ کار و شہ
وٹ کنگ بنت خانہ ، خانہ والا بن تال جوٹ کنگ نیت
یشی خاطر ۶ شمارا شانزده باکس ۶ خالی این ڈبی پکار

نیت - ڈبیانی تہہ ۶ خانہ ۶ جتا پکنت - شہ اے ڈبیان
چلده ڈبیانی خانہ آن گون یک و دومی ہوار خانہ آن گون
یک و دومی ہوار کنان بروت - اے خانہ ہے وٹ ۶
ایر کنگ بہ بنت کہ سہ خانہانی نیام ۶ یک جاہے
خالی بت - کل خانہ کہ ہوار ایر بوتنت تہ یک بزین ساگد
چار کٹومی ۶ دہرگ بہ بیت و ایسانی چیر ۶ ایر کنگ
بہ بیت - ساگد ۶ ہر چیارین نیمکا دیوالے وٹ ۶ گون
ڈبیان بلچینت -

نون ہما دوین باکس ۶ خانہ بزبان دراز کہ دبیانی
انت آوانی پشتان گون یک و دومی ۶ بہ لچین ات -
شمارا یا تنت کہ درمیان ۶ خالی این جاہا ایر بکنت -

گوئذو یا گون ہارت ء ایشان ء بلچمین رات۔ روز
 یک جوانین خانہ دارین تال بزبان رٹے جوڑ انت
 ایشر ء زیات براہ دار کنگ ء خاطر ء رنگدارین گدانی
 یا کاکدانی مگر ایشانی تھا اگن لاپچینگ بہ بیت تہ براہ دو
 چند بیت

۳۔ پھلانی دستی بر اگن شما اے کار ء ہیل
 پکنت تہ مشکوی ء ہمراہی شما دتی لوگ آتی براہ
 دوسری کورت کنت۔ بلکہ مزین عمری اے روزگار ء وسیلہ
 جوڑ بوت۔ پرے خاطر ء لہتیں اوزار شمارا پکار بیت
 قیچی، لہتیں تار پچوکیں پیمتہ۔ بس البت اگن پھل دالہ
 بہ بیت تہ باز جوان انت۔ قیچی پر پھلانی گڈنگ
 دو تارانی جتا کنگ کار ء کیت بے یک جبرے دل
 ء دارگ بیت باکانی پھل پاج برسنگ مہ بنت
 بلکہ اے کارے خاطر ء یک خاصین موسم است۔ بہار
 ء رند یا پن ریح۔ ء دخت۔ نوک کہ چلگ ء گو پریح

کنت تہ پھلانی تاک رچنت پھل یگمرنت ۔ درچکان تاک
 بنت ۔ اول سرء و ت رُوبن کاھ پرج کنگ بہ بنت ۔
 ندء شہ بھاگ آنی تہا ڈگار ء پنتگین پھلانی تاک یا
 ہا پھل کہ ذک یگمران انت ، پرج کنگ بنت ۔ جتا جتائیں
 نکانی پھل — ہے پھلان گوں سبزی بندیک ء بندان بہ
 وت ۔

دومی کار پھلانی سبزی بن آنی پرج کنگ و گوں پھل آن
 پ مشین ڈولے ء بندگ انت ۔ دختیکہ ہر رنگ ء پھل
 یکجا گوں سبزی پنان ہوار کنگ بوتنت تہ پھلان ء
 شہ جہل نیمگا بندگ بہ بیت ۔ نون پھل دستی تیارانت
 بشینگ ء پھلان ء تہا ایر کنگ بہ بیت ۔ شیشک
 نہ تہ دتی جوڑ کرتگیں حا کے پھلان ء تہا ایر کنگ بہ
 بنت ۔

۴۔ پھلان ء جوڑ کنگ ۔

پھل دستی آخر پھل دان ہم لوٹیت ۔ ککو اگن

مادر ء ذیات مشکول پکناں تہ اے کارہم آسان از
شہ نٹیں ڈکار ء اسپتین شروٹونک آرگ بہ بیت
شروٹونکان گوں سکے ء سٹنگ و ہورت کنگ بہ بنہ
بلے یک خیالے ہارت کہ وقی داستان پٹی کنت
شروٹونک کہ ہورت بوت۔ تہ ایشر ء گوں آپ
جو آرت ء وڈ ء سٹنگ بہ بیت۔ نہ ذیات
کہ پرلح بہ بیت نہ ذیات وڈ بیت۔ نون اے
ساہتے شراگ بہ بیت۔ پرلح کموڈڈ بیت۔ یکوار
دوار ایشر ء گوں آپ ء موش دیگ بہ بیت
نون بدلح شر تیار انت۔ نہ لسیں کنت نہ دستا
پچیت۔ لوگے تہا گلاس تہ اما بیت۔ شیشنگ
تہ مس و برنخ ء گلاس ضرور لوگ ء بیت پرلح ء
تاہنگ و یک کش ء گلاس ء درمی ینمگا دون کنگ
بہ بیت۔ ذیات تنک یا زیات مرہ بیت۔ ہلکیں بزسا
پیٹک بہ بیت۔ گلاس ء چیر ہنی ینمگا یسپر کو ذیان

کنگ بہ بیت - کمو روچ و سرء گلاس گون
 نٹ و دون و روچ و سرء ایہ کنگ بہ بیت
 پنچو کہ گنرگ بوت تہ گلاس و را پرلح و تہا آہستہ
 آہستہ چار دیگ بہ بیت - لے وخت باز نازک انت
 کوبے خیالی و پرلح پرشیت باز پہ خیال گلاس و را
 چار دیگ بہ بیت - تنکہ گلاس پرلح و دیوال و یہ
 کنان و بیروت - انگہ گلاس درکنگ بہ بیت - باز
 وختان پرلح ترکیت - پرلح ہا وختا ترکیت کہ پرلح حاگیں
 حا کے بہ بیت ، اے وڑین وختا دست آپ و مان
 جنگ و ترکتگیں جاہ و پرلح زمی لگاشگ بہ بیت
 تانکہ ترکس گار بہ بیت ، پرلح کہ دیم پہ حشکی و
 بوت زن ، ہے چیری نیگ و بزین جاہ و را ہستگے
 سرء لگاشان بردات تنکہ ایشی چیری نیگس پتن بہ بیت
 کہ ادشتات پکنت - اول تہ گون حشک بودکا پرلح و پھلوان
 محکم بیت - بلے ذیات محکم کنگ و خاطر و ایشر و

آپح ۽ تہا پاشنگ بہ بیت آپح ۽ زراب ذیات ہر
 مہ بیت - پرچکیہ ذیات گرمی اگن ایشرو ۽ یکجا ہریت
 تہ ہم تزکیت - پھلادان تہ تیار بوت بے ایشرو ۽ ذیات ہر
 و نماہار کنگ خاطر د ایشرو ۽ وقی دل ۽ طب ۽ رنگ
 ڈیگ بہ بیت تہ اصل کس نزانت کہ اے اصلی این پھ
 ۽ بادت جوڑ کر تگیں - لون وقی جوڑ کر تگیں پھل دستی
 پھلادان ۽ تہا ایر پکنت - مینر ۽ سر ۽ یا بخاری ۽
 سر ۽ ایر پکنت - بگنت یکے تہ شام شرمسول بوت
 دومی کارے شرمین شے ہم شمارا دست پکنت -

۵۔ ڈتک

ڈتک ۽ جوڑ کنگ و گوازی گونڈین جنکان ۽ برازیت
 پہ گونڈین جنکان اے گوازی ۽ گوازی ۽ مشکولی ۽ مشکولی
 شہ کلان شرمین و دیر آسیرین صبر الیش کہ گونڈین ڈہرکان
 دوچک کار ۽ شوک ہم ودی بیت و آے کار ۽ را
 گوازی گوازی تہا ہیل کنت - گونڈو اول سر ۽ کسانین

اسپتین گد بزورنت - اسپتین گد ۽ سر ۽ گردین کشک
 بہ کشت - بے ہے دڑ ۽ کہ اے پو انسانی دیا گرد
 بہ بیت بزبان زونک ۽ نیمکا سک گرد مہ کشت - ہے
 گردین کشک ۽ سر ۽ پہ سیاہین دسگ ۽ بارگ دیک
 بہ بیت - چش بزانت کہ نون پنس ۽ کشک ۽ جاہ
 ۽ دسگ ۽ دو چتگیں کشک ۽ گیت - ہے گردین
 کشک ۽ تھا دو پہ پنس ۽ دو چم جوڑ کنگ بیت
 و چمان و برز بارگ این کشکے بزبان ۽ دڑ ۽ کشک
 بہ بیت - لون دوار ایشان ۽ گوں ساہیں بندیک ۽
 دو چک بہ بیت - چم ہم جوڑ بوتنت گون بروانان -
 لون دوار پنسل ۽ کار انت کہ پونز ۽ کشک بہ
 بیت و ایش ۽ گوں دسگ ۽ سیاہین) کار کنگ
 بیت - آخری کار دپ انت دپ ۽ یہ پنسل ۽ جوڑ
 کنگ و گوں سیاہیں دسگ دو چک بہ بیت - لون
 دیک ۽ دیم گوں چم و پونزان تیار انت - اے

خیال عَرِّ بارات کہ یک دارگی دیم گول چم - پوزن
 پ پنس عَرِّ کشگ د زند ء دوجگ مہ بیت پرچ
 اسے دڑی ء دست انگر و آنگر پنس ء کشگین کشکان
 لگیت د کشک لُنت بلکہ گد ء اسپتین بہران نامور

کننت - پے خاطر ء دار پہ دار کشک کشان دوجان بہ
 رورات - نون دگر کمو بے کارین بہج یک جا پشیرایگ
 و بے ڈنک ء دیے تہامان کنگ بہ بنت - تنک
 ڈنک ء دیم پڑ بہ بیت - اسپتین پچ ء راستہ پشت
 نیمگا دوجگ بہ بیت - تنک ہے مان کرگین پچ مہ کنت
 دومی کار دو بارگین دار ء آرگ انت - یک دار ء کان
 دیک مزن بہ بیت تہ ہے دران مسترین ء سر ء گون
 دوچنگیں دیکے ء سر ء بندگ بہ بیت اسے ڈر ء کہ
 جہل شکل ء تہا نشان دیکے اوتہ -

نون دومی دار ء راشہ دیکے گردن ء جہل انجو
 بندگ بہ بیت کہ کساین دار ء بر دوسر بر دوبر بردبرچ

درست ء کشتگ به بنت - بزبان اے ہر دو دتک ء
 دست انت زن بازسیاہین دسگ یکجا کنگ چومودانی وڑء
 گوپگ به بنت - مزینن جنجالے نہ انت دودار ترکرٹء
 وڑء ء بندگ وہ دتکے داستان جہل ء بندگ به بیت
 زن اے دتک را ہم پنج گورا دتگ به بیت - یک
 جرے دل ء بدارت کہ چاپل ء راشہ دتک ء دوسری
 مزین پکنت - زن دودسک دراجین زورگ به بیت یکے
 چپین دست بزبان راستین نیگ را تل ء ہن ء کرٹکے
 تھا بندگ به بیت - ہر دو دسگان ء شہ جاگ ء جہلء
 درپکنت - دتک بزبان چاپل ء رابہ دیوال به درتج
 رات دور بند رات و ہر دو دسگانی سران دتی ہر دو
 داستان پکنت - دار پہ دار دسگ ء را پہ چکت ولیہ پکنت
 چاپل دست ہم سران ردت ، ہر کہ سٹہ دورا بگنانت
 حیران بیت کہ اے بے جانین چیز چون چاپ جنت
 اے جنکانی باز شرین گوازی و مشکولی ۔

مشکول باز وڑین انت بچکانی وئی مشکولی وگوازی جھکان
 ہے گتگیں دسگان دو پھوٹیل ۽ وڑ ۽ مودانی گوار ۽ وڑ
 ۽ دتکے سر ۽ بندگ بہ بنت۔ زن یک کاسکیں جاگے
 جوڑ پکنت وایشی گور ۽ بدیت۔ دتک جوڑ انت اے دتک
 کشگ بیت۔ اکن ہے دتک ۽ را بچکی مود سر ۽ دتک
 بہ بیت۔ تہ "داجل" کشگ بیت۔ بازیں ذہگ کہ یکجا
 بنت و باز دتک و داجل جوڑ کنت تہ ایشان سیرد
 عاروس دتک ۽ گوازی بیت۔

۶ - چاپل ۱ -

چاپل و دتک ۽ جوڑ کنگ یک وڑانت بزانت
 یک وڑ ۽ گون چم و پوزاں کشگ و جوڑ کنگ بنت۔
 بے دار ۽ جاہ ۽ نل کار گرک بیت پرچیک چاپل
 ہے وڑ ۽ جوڑ کنگ بیت کہ اے چاپ جنت۔ ایشی
 جوڑ کنگ ہم آسان انت۔ کسائین نل ۽ بزور رات
 نل ۽ را پر وشت۔ نل ۽ کپین سرانی نیمگا یک یک کشگ

در پکنت ہے گڑکان بہ ڈنگ بر گردن و دستانی در
 بہ بذات اپنجو کہ اے سُررات پکنت۔ دو پارہم پکار
 بیت۔ بے اے وقی مشکول و گوازی شر وانگ گس
 لوگے کار و پ شرانت۔ بے کارین یگ و تاج و بدل
 و اہ انت کہ ذہگ ہے وڑین مشکولی آن دتا بگنت
 ۷۔ مرگانی پر و بھل۔

جون و بچارت مرگانی پرسک بے کار و بے قیمتیں
 چھی و۔ بے اگی شما کمو پکر بخت تہ ہے مرگانی پر
 شے گس و لوگانی براہ بنت۔ مرگانی پرانی بھل و جوڑ
 کنگ و خاطر و کمین یگ و تاج کنگ کپیت۔ یا
 دخت وخت و ایشان پرع کنان برت۔ شر مرگانی ہے
 بے کارین پران، پرانی دستی و ٹہینگ بیت۔ بت اگی
 مرگ کپوت و کبوتر آنی دم و ازلانی پران پرع پکنت
 وقی دے طلب و رنگ ایش بدیت۔ یک رنگ نہ
 جنا جتاین رنگ۔ خیال کنت کہ رنگدارین پران رنگ

دیک الی نہ انت۔ البت اگن اسپتین میرباتہ بہ بنز
 نہ ایشان ء جتا جتائیں زگ دیک بہ بیت پرانی بنان
 یک نیمگا و پڑاین سراں ء بڑی نیمگا ہدارت یک کسین
 زندکین دارک پرانی بنی نیمگا مان پکنت تنکہ پران سر
 و نزا جتا و گرد ہارنت۔ پرانی بنان ء گوں ہمے دار ء
 بنرگ بہ بیت و پھل دانے تہامان جنگ بہ بیت پھلا
 جوڑ کنگ ء و شما گوستگین تاکانی تہاوانتہ پران دستہ
 تیار انت۔ لوگے میا بنجین ء میر ء سر ء ایر پکنت
 شے مرضی انت ہنماہی دگہ بڑزیم جاہ آن ایر پکنت
 باز نمادار گندگ بیت۔

۸۔ پرانی بالشت :

مرگانی پر کئے گشتیت کہ بے کابین شے۔ البت کارگر
 دانت رویت۔ شہ اُہڑد مبول رء گوازی کنگ ء
 انت کہ مادڑ ء گون اپچین کاران مشکول پکناں کہ آدن
 اہد مارا بر بیت، مرگانی پر ء دو بیر انت کسین

زمين پَر - مزين و دُوڙين پَر - کسانين و نازکين پَران
 پرج کنان بَرَدت - بَرَدخت که لوگ ء مرگ کشک بوت
 شکار ء مرگ ه بيت يا لوگ مرگ ء شه بلال گنگ و
 پت گنگ ء رند پَران ء پرج کنان یک توپين پیک ء
 تما جمع راش بکنت - هرکدين اشما ديت که نون پ سک
 باز بَلگنت وق سراگه بزبان بالشت ء کهنين پکی و پَران
 پکشت يا لوگه مستران ء بکشت که به شا لوکين بالشت
 صل ء جوڙ پکنت و شنه جند ء پرج کرتگين پَران جل ء
 تپان گنگ به بنت - شه چشم و پکی ء بالشت ء
 چنت سري زمين و نازکين بالشت ء تيار انت -

پرج ء موصل :-

اے ليب باز ارزان انت - پرج موصل ء خاطر ء
 باز چي پکار نه بيت - بارگين چت و پرج - اول سر ء مطر ء
 پرج ء جوڙ پکنت - پرج نه ذيات دم - اول کار شه
 موصل ء پيا (پار) جوڙ کنگا بنا بيت پرج ء چارکان

این چانگ آرت ۽ چانگ وٹرو جوڑ پکنت - کلرین
 چانگ گرد گرد پہ تاں ات سینکس کہ پلج ۽ موٹل ۽
 پاد جوڑ بہ بنت - یک خیالے بدارت کہ ہر جہارین چانگ
 یک رکاس بہ بنت - موٹل ۽ پمایا پہب گرد جوڑ
 کنگ بہ بنت - نون ہے پیا ۽ نیام گون بارگ این
 دارے ۽ کرک پکنت - پلج نرم انت پے خاطر ۽
 کرک کنگ باز شکل نہ انت - شہ اسے کار ۽ ورنہ
 بت ۽ گردین نیمکا نمش پکنت - اگن نمش بز ان چگیں چگین
 کنگ بہ بیت تہ ہم باکے نیست نون پشتکپتگیں
 پلج ۽ را واج و پتن پکنت - پلوز ۽ نیمگ کہ جہل
 پرچک بہ بیت - اپنچو کہ موٹل یا لاری ۽ رم انت
 اگن کپوکیں شیشگ ۽ دست بہ پکیت تہ ایشرو
 موٹل ۽ دیا جنگ بہ بیت - شیشگ مہ بیت تہ
 کاگہ ۽ زندین ہاٹ کاٹ پکنت و دیا بخت موٹل ۽

یا آن سگ دیگ خاطر ء دو بارگیں دار شہ پرل ء
 پ اے ینگ آ ینگ گوازینگ بہ بیت - دارانی
 حاجی بربریت - و زندگی ہینکس کہ شہ موٹل ء شیران
 رآہت پکنت بز ان موٹل ء پیا چکر جت پکنت
 دن اے برلج آن بلت کہ ہجوانی حشک بہ بنت - اہت
 شہ حشکی ء پیش موٹل ء دیمی ینمگا پرلج ء کو ذیات
 من پکنت تنگہ آئی تھا تنگ ء جوڑ کنگ بہ بیت
 پرچہ کہ ہے تنگ ء تھا چٹ ء مان کشگی
 کیت - وقتیکہ موٹل گون شیران حشک بوت تہ شیران
 پہ دار آئی تھا کہ موٹل ء لاپ ء پدودیم سگ دیگ
 مان کنگ بہ بیت - دار ء ہما سرکہ شہ شیران ڈن ء
 بہ بنت گون چھے کہ بنگ بہ بیت - ہے ڈر کہ
 ٹیرڈن ء درآہت مہ کنت - موٹل ء دیمی ینگ
 ء کرک ء راجیں چٹ ء مان پکشت - و چٹ ء
 سر ء دست پکنت و گر پکنت - موٹل گون شہ جزگ ء

لیگت - اے مشکول دگوازی پانڈگ ایش کہ سابت ہم
 تیربت و بے زر دکلدار و خرچ شمارا موکل دست پکت
 شہ پرلج و شمارا زشے جوڑ کرت کنت - اصلی و مزین
 کار پرلج و سرنگ انت - کسانکیں دیگک - کسانکیں بگر
 سال دکاشی - ہر شے کہ شے دل بلوٹیت - اے کار
 اما شمارا کنگی پکیت کہ ہر شے و شمارا حور کنگ
 لوٹ - آٹنک شہ و پوجوانی دل بدارت و بہا دکوننگ
 پرلج و پھینت -

جنے

شہ جن و نام مہ ترس رات - اے کاگد و جن
 البت انگن شے دل مشکولی ملوٹیت شمارا دومی رنگ آن
 تر سینت - باز دخت شمارا جناتی ٹوٹی جوڑ کرت کنت - ان
 شش ہیست رنگ و تر و جن جوڑ پکنت - و تر
 ہون جن جوڑ کنگ بیت - ایشی خاطر و رنگ و پانڈ
 شمارا بکار بیت - یک کاگد و اسپین رنگ و پانڈ

شہ وقتی دیم و ہرک و کو مزن گرد گرد کاٹ پکنت۔
 ہے بائی و سر و نگوں سیاہیں رنگ دو ٹوہیں بے
 ڈول این بردان جوڑ پکنت یک مزن گرانزین پوز و
 جوڑ پکنت دپ و پنچو رنگ بخت کر دو دنان ٹوہ
 دراج و اسپت گند بہ بنت - چمان بردبری دو کسانیں سوک
 جوڑ پکنت - شہ گوش بنان نیمگ دو کردکانی تھا چٹ و
 مان پکش ات جن تہار انت ہے دم وقتی دیم اپجو سک پکنت
 کہنگ ہر دو چمان بردبری و بیانیت - چنان گوشان بہ
 بند ات اگن آرینگ و دیم بہ اوشت ات
 شہ وقتی شکل و ات ہم پہجا نیارت - ہے پیم شش
 اسپت ذنگ ، ہر کسی پہ و تا انچین جن و دیم جوڑ
 پکنت و دیم یہ بندیت یکجا ٹولی و ڈرا بگردنت - اگن سی بہ بنت
 شہ خدگ و مردم روت درد کنت بیکارین
 شیطانی گوازی آن اے مشکولی شرانت - فہکان لڑ
 شمارا یک انچین مشکولی بارو و گشان کر اے

تان دیر مایت - وتی ملک ء ابید دری ملکان ہم
باز شر یلگ بیت - اے مشکولی ہم چست ء شمارا
کنت بس کو کوشست لوییت - اے مشکولی نام
بزانت ڈاک ء مہکس (مکٹ) آئی پرچ کنگ -
مہکس پرچ کنگ -

شہ ڈاک دستار ء کارنگل ء نیمگان لاهور ء
ان اہم سی سے مال ڈاک ء کسانا یک نمائش
پونگت - یک کسانا ذہگے کہ آئی نام ات کریم - آئی
شہ کسانا ڈاک ء کسانا نمائش ء گذرگ ء شوک
دنییکہ آئی ء جبرسی بوت کہ چشیں نمائش شہر ء
تہ آئی پت ء ریمان بت کہ ابامنان اما اسے
ء بے بے - پس مجبور بوت و کریم جان ہہ نمائش ء
ڈاک ء مہکس شیشکانا المایانی تھا ہہ یک ڈول و کب
ایر اتنت - رنگ رنگ ء مہکس - مک مک مہکس -

حیران بوت کہ اے ہیکس چہ ہیم پرچ سنگ بوتگ انت۔
 پرچیکہ مشہ اے ہیکسان باز اپنچین ہیکس ہم استت کہ آ
 صد سال کہن این آنت۔ اے وژین ہیکسانی رنگ و
 وژ باز نامہار تہ نہ آنت بے ہر آدکین ذہگ، من
 وکسان اے ہیکسان آء پے یک شوک وبدوکے آء چارگہ
 آنت۔ اول سرء تہ کریم جان پے اے جبرء حیران
 آت کہ آخر اے ہیکٹ چون جوڑ بنت۔ بے آٹر آء
 آں پس آء اے جبر تہ کوگشت کہ ابیہ کارجاہ آن جوڑ
 بنت۔ بے تہ اے جبر آء جست کہ پرچہ نہ کن آء
 کہ آخر اے ہیکس کے پرچ سرگتگت۔ راستی اباسکے
 ایٹان پرچ سرگتگت۔ کریم آء مشہ وتی پت آء جست کرت
 و دل آء گشت آء کہ المایک پیرین مردے آء پرچ
 سرگتگت کہ آں آء عمر مشہ صد سال آء ہم زیات انت
 کریم جان مشہ حیرانی آء ہیکہ بوت کہ اے کلین ہیکسان
 یک دوازده^{۱۲} یا سیرده^{۱۳} سالگین ذہگے آء پرچ سرگتگت۔

کریم و دل انجو : مینت چش کہ شما - نون گوشدارت کر
کار ایکس گران : انت - ایکس کہ شما خیال کنت یا
کار و تہنا پیر این مردم کرت نہ کنت بلکہ شے درین دگر
ہم کرت کنت و کنگاران - البت اے کار و خاطر و
دنگوش و دخت پکار بیت - کین دست و پاد جنگی پکیت
بے ایکس جنجالان پے اے شکول و آسرسک شرانت
تیوگیں ملک و تہا مردم و نام و توار پرشیت -
ہر لوگ و گس و ڈاک کاگد بارت و سر کنت
ڈاک و ماگڑھی سر و ایکس الماگوک بیت - ہے ہمار
باز پے احتیاط دور کنگ بہ بنت و دگر ساپین کاپی
تہا لاچینگ بہ بنت - یک جڑ و دل وراگ انت کہ کاپی
و تاک و یک نیمگا ایکس لاچنگ بہ بیت - دوی نیمگا
حال یہ کنگ بہ بیت - وتی ملک و تہا جتا جتائیں و
جتائیں رنگان ایکس چاپ بنت - چش کہ گوستگیں سال -
ملک و نامی این شاعر خدا مرزی این علامہ اقبال سا

گوازینگ بوتگ ات تہ اے وڑ اے درگت ء ڈاکخانہ ء کارگل ء
 ٹیکس چھاپ کرنگت یا چوہ پیش مے ملک ء راہ دربر قائد اعظم
 محمد علی جناح ء سال گوازینگ بوت و ٹیکس و سکھ در
 کنگ بوتنت ہے پیم دگ بازین دخت کانت۔ چش کہ ذبگ د
 طفلان رپرچ سال ء تھا یک وار ء کیت۔ ہر ملک ء تھا کو
 گیش ٹیکس چھاپ و تالان کنت۔ شمارا بانڈ انت کہ شر اے
 وٹین دختان وڑ ء ذانت و پوہ پکنت و ٹیکسان پرچ کنان
 بروت۔ باز شرین و ذانتکارین ذھگ گوں دری ملکانی زبھکان
 سنگتی و براسی کنت و ساگد و چھٹی ء دوستی ء بناواریت
 تنگہ یک و دومی آئی اے شوک ہلورا کنگ خاطر ء یک
 و دومی ء را دتی دتی ملکان ٹیکس پر بدل راہ بدنت
 ساگدی دوستی وت یک مشکول انچو گو سنگیں تاکان شمارا گشگ
 بوت کہ اے کار ء خاطر ء وخت پکار بیت باز
 زبگ شر کسان ء میان مزنی دتی اے شوک ء بجاوار
 انت۔ ہے وڑ کسان ء تنگہ آ کاپیانی کاپی شر بے بہائیں

دبے مٹین ہیکسان پُر کنت - لاہور ۽ نمائش قصہ ماہنامہ
 ہے خاطر ۽ گشت کہ یک زہگے ۽ پرج کرگین ہیکسان
 چیکس مردمانی دلگوش وتی نیمکا کرت۔ اے مشکول کورس
 وپاد جنگ لوٹیت۔ یک روح و سلبتے ۽ کارخانہ انت بک
 ایشی خاطر ۽ سالانی سال پکار بیت، گوں درمی مکانی زہگان
 تعلقداری کنگی کپیت تاریخ دانگ لوٹیت۔

کاگد ۽ ٹوپ

دومی آن بیکہ و حیران کنگ ۽ خاطر ۽ کاگد
 ٹوپ آنی اے مشکول باز ارزان و صندوق این کارے
 شامہ کاگد ۽ پیکان ہیٹ ڈین ٹوپ جوڑ کرت
 کنت۔ اول سر ۽ پے کارے خاطر ۽ چیزان دل
 ۽ بدارت بہتیں کاگد ۽ پیک و کاگد ۽ ہکر پرج پکنت
 ایشان دراجی دو دو گنزم بز ان ۱۸ اپنج و پراہی یک گنزم
 و بہ تک بز ان کم . گیش یک فٹ دوازده اپنج بیت۔
 لچینگ ۽ خاطر ۽ گوند و آرت۔ ایشنت شے سامان وزن

ہشت ٹوپ اے وڑا جوڑ بکنت۔ اے دسگ والا این لڑپ خاطر ء کاگد ء پتاک
 نہ دراجی ء نیمگا تل بدامیت۔ پیلک ء جہل نیمگ ٹوپ ء
 ہشت جوڑ بیت۔ پیلک ء بُری نیمگا پ پتا ات
 وپ ء کنار جوڑ بنت۔ ٹوپ ء کناران گوں گوند ء
 ہ لاپین ات۔ ہر دو نیمگا کرک پکنت د دسگ مان
 پکنت ٹوپ تیار ات۔ سر ء پکنت۔ ڈنوک ء جہل
 دسگانی ہر دوسران گوں یک د آدگر ء وپ بدیت۔
 دن ٹوپ نمک ء شے سر ء ات۔

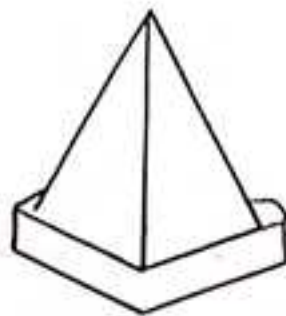
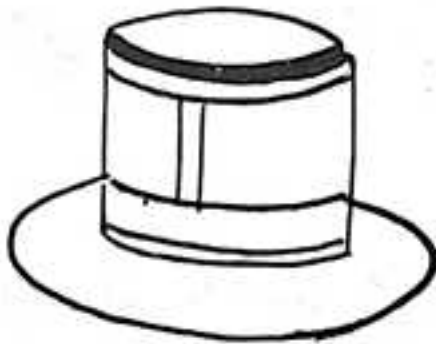
۲۔ کاگد ء تاج ء جوڑ کنگ ء خاطر ء یک کاگد ء
 پٹی ء بزور ات۔ ایشی دراجی ۱۸ اپنخ د بُری ۲ اپنخ بہ بیت
 نہ دراجی ء نیمگا یک سر ء نیمگا کارچک کارچک پکنت
 نون وتی سرگ ء کسار ء گرگ ء خاطر ء اے پٹی ء
 را وتی سر ء مان پیرا ات وتی سر ء کسار ء
 کات پکنت۔ ہر دوسران گوں گوند ء ہوار بخت۔ تلج ء
 چار کند ء رنگدارین کاگد ء استار جوڑ پکنت د سک بدیت۔

ساج تہار انت و شہ دور ء بازش رنگ گندگ
۳ - چار کنڈی این کاگدی ٹوپ ء جوڑ کنگ ء

کاگد ء پیک ء شہ جہل ء نیمگ نیم ء برزبری کا
پکنت - کناران کاٹ پکنت و گون گوند ہوار راش پکنت
ٹوپ ء کنار تیار بنت - برزی نیمکا کرٹکے جوڑ پکنت
کرٹکے تہا پر ء سک بدیت لون سر ء پکنت - ہر
حیران بیت کہ چوین ٹوپ ء -

۴ - بلوس و سپاہیانی درین ٹوپ ء خاطر ء ۱۸ ارنج
و ۱۲ ارنج پراہین کاگد ء بزور رات - ایشر ء شہ نیام
دوتل پکنت - پد ء برزی نیمگ ء ہر دو کناران اے
دوتل پکنت کہ ہر دوتل آف نیام گون یک و دوی
ہوار بہ بنت - لون جہل ء پشت کپتگیں تل ء
دیم ء نیمکا چھی پکنت - گوند راش بخت تنکہ محکم
بہ بنت ٹوپ ء نیام ء پتا رات ٹوپ دراج جوڑ
دراجی ء دیم و ہر ء نیمکا سر ء پکنت -

جاگدی ٹوپ

۵- ترکی ٹوپ بزاق دراجین ٹوپے خاطر ء ہم
 دراج و ۱۲ اینج پراہیں کاگد ء بزور ات کاگد ء ہر
 سرآن یکجا پکنت - بروبر کنگ ء خاطر ء ہر دوسراں گون
 چنچی ء کاٹ و بروبر پکنت - ٹوپ ء درسی ننگا رنگدارین گون
 مگر ب لاجین ات - برز ترین سرء دسکان پل ء سک
 بدیثت -

اے وڑ ء شما ہشت در ء کاگد ء ٹوپ ہر
 گرت کنت - شہ آپیچ وزان شما اے جبر تہ زانت
 کاگد ء دراجی دکان پراہی چہ پیم ء بہ بیت - نون شہ
 انت کہ شہ کنڈی ابن توپ جوڑ پکنت یاچار گنڈاہن
 آسان دشما زانتہ -

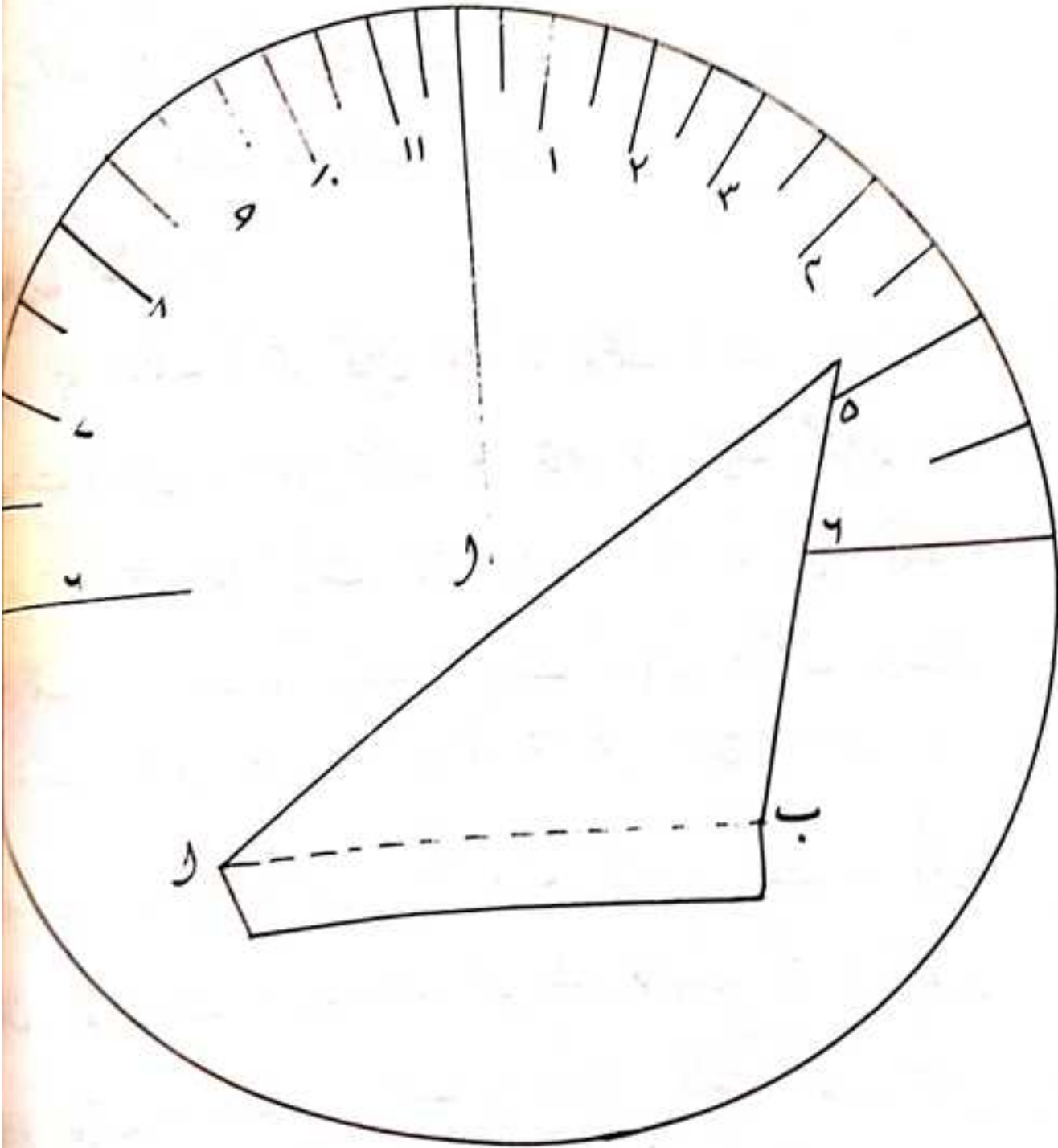
پہلے ء اشترہ -

پہلے ء شہ آنی جوڑ کنگ ء وڑ گوستگین مہاکان
 گنگ بوتہ - جبر پہلے ء تہ کنگ ء انت شہ پہلے ء
 کنگ ء وید پر سبار و ادلاک ء کہ شما ارزان

یکت دل ء بارت جوڑ کنت - ماشے جبر ء اشتر ء
 چار پاد بنت - دو دیبا دو پر ء - کہان و دم بیت دراجین
 گردن گوں پوزو گوشان پلج شے دستا انت - ہے وڑ ء
 ایشان جوڑ پکنت و حشک پکنت -

روح گھڑی اور

ہما زمانگ ء کہ گھڑی جوڑ نہ بوتگ ات تہ مملوک
 دخت و پاس ء معلوم کنگ ء خاطر ء یک گھڑی ،
 روح گھڑی جوڑ کریمت چش بزبان کہ دار ء کل کنگ
 بوتگ شہ دار ء ساہگ ء دخت و پاس درکنگ بوت کہ
 ساہگ ایکس دراج بہ بیت تہ نیم روح ، مزن بہ
 بیت تہ پریشیم ء نماز ، ذیات مزن بہ بیت تہ دیگر ء
 نماز ء دخت انت - نون اگن شما بوٹیت تہ جو گھڑی
 ء کلاک و ملت ء دخت و دربیگج کرہت کنت - روح
 گھڑی ء جوڑ کنگ ء خاطر ء کشتگین تصویر بنرا ء ہورت
 بچارت - بتکہ ایٹی جوڑ کنگ پہ شما آسان بہ بیت اول

و یک کاگد و بزین پان و بزورت - پان و سر و گردن
 شک و پکشت - کشکین کشک و سر و پان و رکات
 ت - زن شے دست و یک گردین پان و کیت - پان و نیام
 م و نشان بکن ات - شر میانجین و نشان و یک
 مدحای و کشک پکنت - میانجین نشان بزبان کشک و جہلی
 سر و و آخری سر کہ پان و گردین جاہ و ہوار بیت
 ب بنشک پکنت - کشکین گردی و راشش برزبرین جانان
 بر پکنت و لبر بکن ات تصویر و دوار بیجانی بہ چارت - اکن نشا
 سکول و دانہ تہ پ شامے کار سک ارزان انت - چون و
 سے کار و ہم دانہ گیس ذبگ کرت کنت ، جو میٹری بکس
 یں شاما اما بیت - اکن است تہ اے کار بزبان
 ثانی تھا تمام بیت - تصویر و وڑ و یک دگہ پان و
 زورت و سر کڈی کاتہ ، پکنت شرہ این کنڈان
 و تپک و سیدھا بہ بیت بزبان زاویہ قائمہ باقی درین
 کنڈ ایسی نیم و بر دبری و بزبان ۵۰ - ۵۰ بہ بیت

ہے سے کندھی این پاٹی ء چیری نیمکا یک دگ کشک
 کش ات - پہ وقی ارزانی خاطر ء اے کشک ء را گون
 گونڈین ٹکان برور پکن ات - ایشر ء دوتل پکن ات
 تنکہ اے پہ گردین پاٹی ء تہا جاگہ دیگ : بیت
 ایشر ء گون گوند ء گردین پاٹی ء تہا انجش بن
 کہ سے کندھی ء گردین پاٹی ء سر ء
 ب ب ب ء سر ء پہ ایت - بس زن گھردی
 انت - بلے وخت ء شما چون سی بت - بازار
 قیمت ء قطب نما رسیت بزبان چپ و راست
 دیم ء - شغرب مغرب معلوم کنوک مشین قطب
 "ب" زربار ء (شمال) نیگ ایر پکنت وخت
 سی بت - دمی خیال داری ایش انت کہ اے
 تہنا ہما وخت ء شمارا وہد د پاس ء سی و
 کنت ہما وخت ء کہ روچ درا بیت - جبری
 وخت درکنگ نہ بیت - ایشی نام ہم نہ روچ گ

انت - روج گھڑی پتھک و بربرین جاہے ء ایر کنگ ؛
 بیت - جہل و برزین جاہے ء دخت پر شری معلوم کنگ
 نہ بیت -

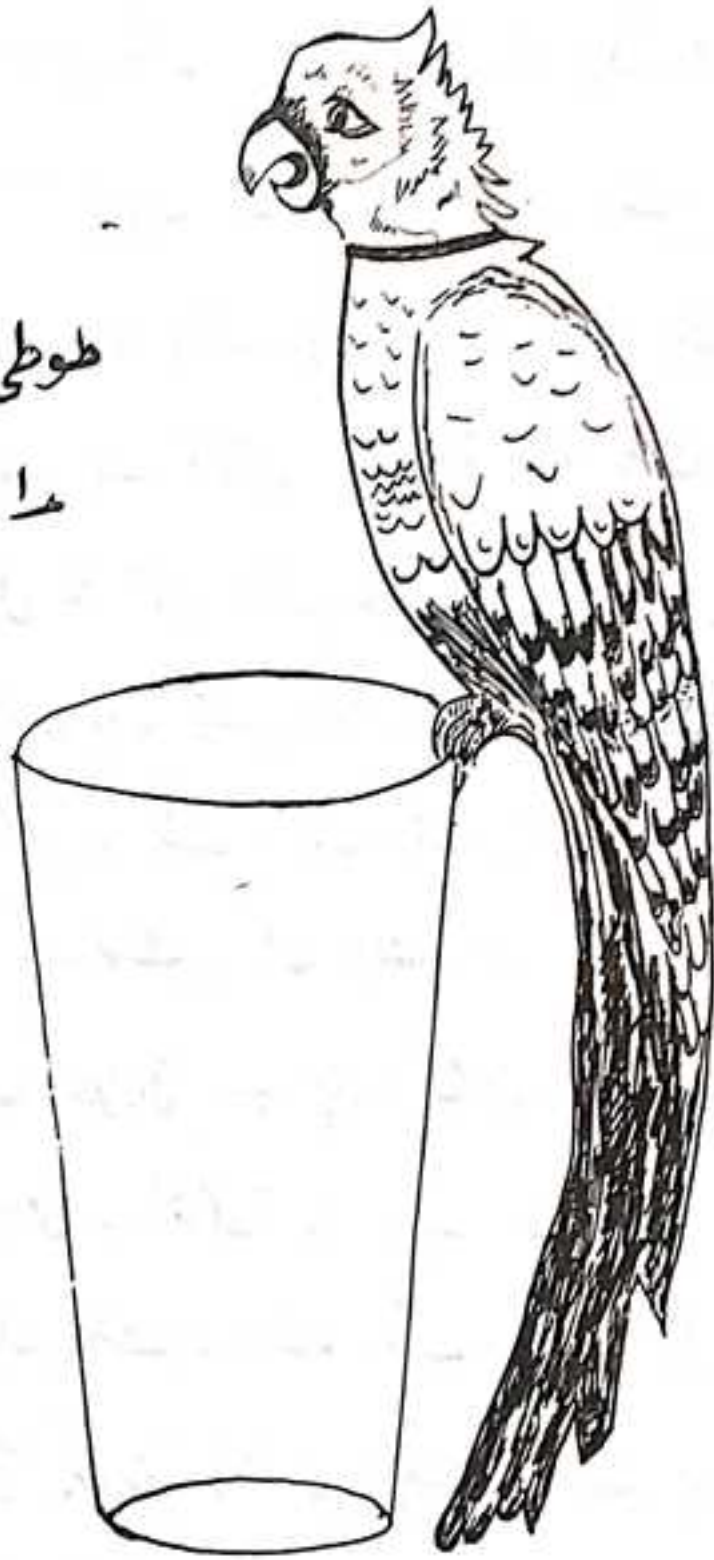
طوطی :-

گرمگ ء دخت سہر سنیش ، دراج دمیں ، سہر چمیں
 سبز ء رنگین طوطی باز گنگ بیت - شہ یک درچک
 دومی درچک ء کارژان بال کنان روت . اگن شہ دل
 بلوٹیت تہ شما اے وش رنگین براہ دارین مرگ ء
 وت ہم جوڑ کُرت کنت - بائد انت کہ شما پکنت ء - پرچہ
 کہ شہ ناحقین - مپتیں تگ و تاچ شمارا بھی نہ ریت
 مپت ء وتر ء نام دپ کنت - اے کار شمارا
 وش مشکول کنت - کارے ہم ہیل کنت - تصویر بنبراء
 ہورت بچارت - طوطی ء مان گلاس ء سرء نشہ - یک
 بارگین کاگد ء بت ء سرء ایر پکنت - طوطی ء بت بارگین
 کاگد ء سرء ودی بیت - پنسل و بزورت و طوطی نشک

سرء كشك ءء كشان ءء بردات گلاس ءء جوڑ كنگ
پكار نانت . اسے كار كوزين جنكان ءء سك برازيت .
يكے تء آدان ءء پھل كنگ ءء كار ہيل كپيت درمي گوزي
ءء شكولي سبي لوگ ءء براہ دريب - نون ہبے طوطي
بت ءء بے يك دگر بزين كاگد ءء سرءء گون گوند ءء
لاچين ات - طوطي شاديتہ رنگ بزورت ءء طوطي
رنگ ءء وڑ ءء ايشرءء ہء جواني ءء بارگ رنگ ہء ديت
بزان سنٹ سربن رنگ چم سہر - پھك طوطي ءء وڑء
رنگاں بدثيت - گلاس ءء بزورت ءء وقى جوڑ كرتگين طوطي
را گلاس كنارا سك بدثيت - چش كرتگين ہء بت مبرا
تہانسان ديك بوہ - كوستگين تامان شامھلادستي ءء
مھلدان ءء جوڑ كنگ ہيل كرتگت . مھلدان ءء نزيك ءء طوطي
را ايہ پنت - لوگ ءء براہ كيت - طوطي ءء ابيد
دگر مرگان جوڑ كنگ ءء وڑء ہم ہيل كنت .

طوطی

۱

مرگ :-

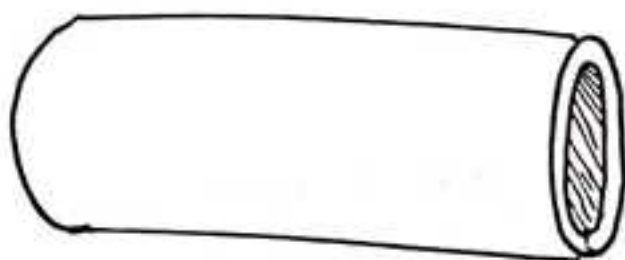
اے ٹانگوں مرگ گون ہاگد ۽ بزین پانی ۽ جوڑ کنگ
 بیت - بت لمبریک ۽ وڑ ۽ پچار ات جون براہ
 دست - اول سر ۽ نہ پانی ۽ مرگ ۽ جون ۽ جوڑ
 پکت - رند ۽ یک کسائین دو باہر جا پکت - بانزلان گ
 گوند یا سریش ۽ گون مرگ ۽ جون ۽ بہ لاجین ات - نون
 جون و بانزلاں گون یک چیزے ۽ تکہ بدیث تنک گوند
 بہجوانی ڈڈ محکم بہ بنت - نون یک سیلپر پادار ۽ بزدرت
 و چار کند ۽ کاٹ پکن ات دو ہاگین دار برو بہ برد
 بزدرت - یک سرداران بہ چار کندین تنگ ۽ سر ۽ سک
 ڈیگ و دومی بہ مرگ ۽ لاپ ۽ سک ڈیگ بہ بنت
 مرگ اوشتوک ات - اے مرگ ۽ ہم وقی جوڑ کرتیگ
 دومی جی آئی بروہی ۽ ایر پکت - مرگ ۽ جون ۽
 جوڑ کرتیگن بت لہرا ۽ سر ۽ دل ۽ بدار ات -
 نون دگہ یک گوازی - باز شو ارزانین ۽ - اسپ

ساباران تہا باز نماہارین ساہارے گوندینگ بیت - شہ
 پہلے شہ ساہارو اولاکانی جوڑ کنگ پہل کرتے - گوندینگ ساکانی
 تہا شہ پہلے باز چیز جوڑ کرتے زن بیایت کہ ابیدے
 ء دگ سامانی اسپ ء جوڑ کنگ ء شہا ہ رمان
اسپ :

اسپ ء جوڑ کنگ ء خاطر ء اول سرے اے
 لبین شہ پہلے پکت - ٹوہن بوتل ء دہلے - (دار ء دہلے)
 باکس ء چار ٹال سیاہیں دسگ - پانی ء ہکرے - کیمین
 رنگ ویک پن ء سامان کہ کل دست پکت
 گوں پنسل ء پالی ء سرے اسپ ء سرگ ء بت
 جوڑ پکت - دوارگ ہے بت ء گوں کچی ء کاٹ پن ات
 چش کر کشتینگ تصویر ء اول بت انت - زن اسپ
 گردن ء گوں بکیں و چالاکین رنگ ء رنگ بدییت
 اسپ ء سر تیار انت - زن پہ جون ء جوڑ کنگ
 خاطر ء بوتل ء دار ء دہلے ء (ڈاٹ ء) بزورت گوں

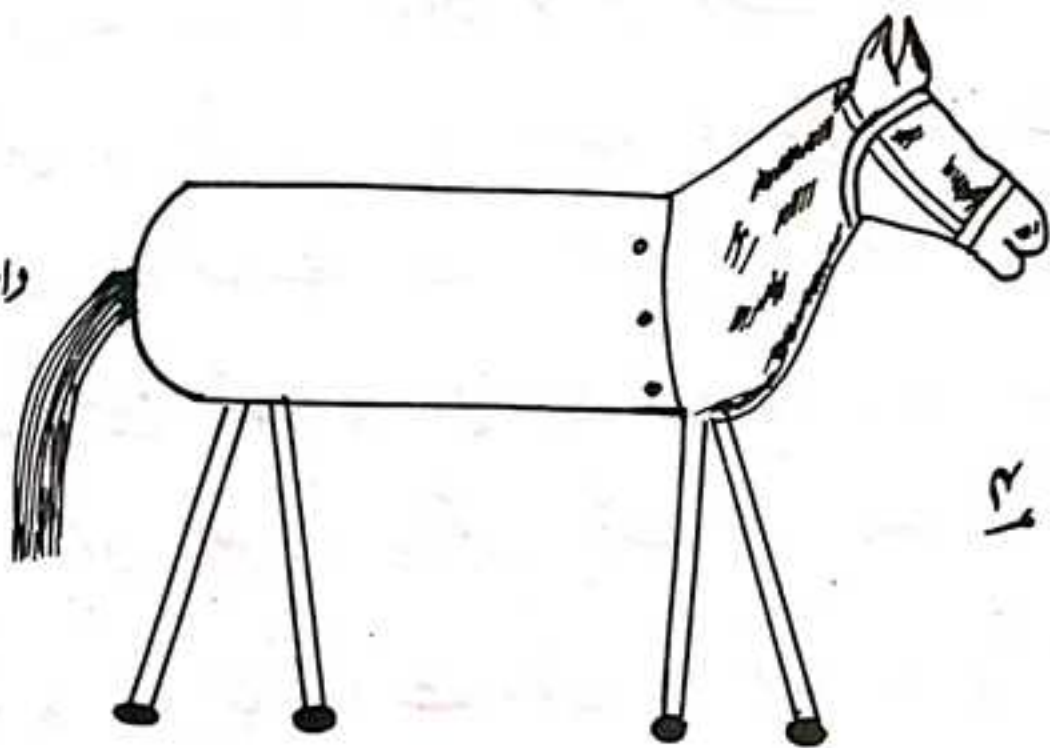

۱۲

۱۳

دارغ اسپ

۱۴

۲۲
 ۱۰ پچ و اپی و دو نیمگان گرد پہ کاٹت۔ چش کہ تصویر
 انت۔ اسپ بدن جوڑ بوت۔ اسپ و پادانی جاھ و ہے
 اپی و سر و پہ یک ہے و چار کرک پکت۔ باکس و
 مالان یک یک و ہے چارین کرکان تہا انچش سک بدیت
 کہ باکس و مالان مسالہ داین سرچیل و نیمگا بہ بنت۔ اس
 شے اسپ و پادانی سرب انت۔ شہ پادانی سک دینگا
 و پیش باکس و مالان و ہم رنگ بدیت۔ انچین رنگ
 کہ شتا اسپ و گردن و را داگ انت۔ ہازین ساہین
 دگ یکجا پکت و سران اش گو بارگیں دارے و بہ بند
 ات۔ تصویر و و و و اے اسپ و دم انت
 دب و سک بدیت اسپ تیار انت و تصویر
 و و و۔

پک و شے

لوگ و تہا لپ و بوپ دوچک و تیار کنگ پت۔
 شہ لپ و بوپان پشت پکتگیں پمبک و پولکی بے کار و

پخت و زبان بنت - اگن شامیں دگوش بدیئت تہ ہے جا کینا
 پکی و پمگ پہ شام مشکول و سامت تیری عو ابید گزنی
 چھی شمارا دینت - بلے ایشی خاطر عو وئی وخت عو پہ ہے پز
 دے پادگیں کارا مہ گوازینت بلکیں اے جبران دل د

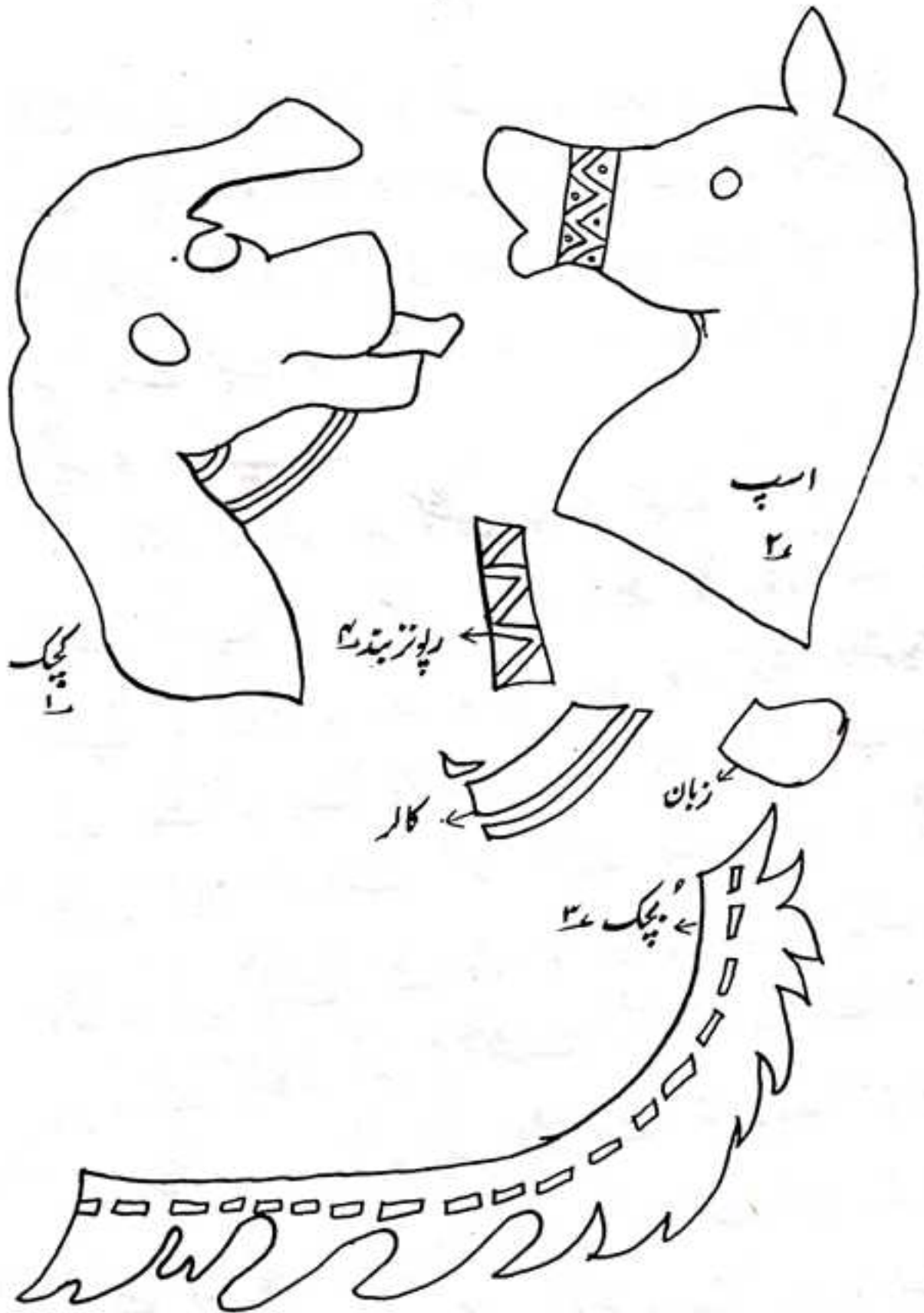
مدارات - پمگ عو کچک - ۱-

اولی سر عو تصویر م عو وڑ عو سبزین کاگدے
 سر عو کچک عو بت عو جوڑ پخت - زبان و گردن
 پہجوانی پہ کش رات نون کچک عو سر عو بورین رنگ
 پٹیر عو سر عو ایر پخت و نکش بجن رات - پٹیر عو ہے
 منونگ عو کاٹ پکن رات - زبان عو خاطر عو پٹیر عو را
 یا پمگ عو سہرین رنگ بدیئت - کار عو خاطر عو سکی
 سبز رنگ دیکھ بہ بیت - نون ہے ہر سہرین این چیزان گل
 گوڈان آمان جان سک بدیئت - بزبان زبان عو دپ
 تھا کار عو گٹ عو پھیر عو دپ و پونزانی جاہ عو سیاہی

رنگ بدیثت - چمانی گرد ء سیاہ و نیام ء اسپیت این
 ات - کچک ء بونز جوڑ انت - بگنذ ات شہ کپتگیں پکی
 و پبگان مشکوں و گوازی ہم کاربوت شمارا یک شہ
 ہم دست کپت -

سپر ء اسپ -

پخش کہ شہ کپتگیں پبگان کچک ء گردن ء جوڑ
 کرت اسپ ء جوڑکنگ وڑ ہم ہے وڑ ء ات -
 اسپ ء گردن ء بت ما پہ شہما جوڑ کرتہ (لقویہ ۲)
 ہے بت ء یک کاگدے ء سر ء پخش ات - بت ء
 کشک گران نہ انت - جوڑ کرتگیں بت ء سر ء تنگیں
 کاگدے ء ایر پکت - شہ کاگدے ء سر ء بت گنگ بیت
 بس - ہے کشکانی سر ء کشک پخش ات - بت جوڑ بیت
 دختیکہ اسپ ء سر جوڑ بوت تہ پبگ آن بزورت
 و ہے وڑ ء جابدیثت - اسپ ء رنگ باز وڑ ء بیت
 گران سہر ، سہر ، کشکی ، مکی و کمیتی - وقی دل ء پسند ء

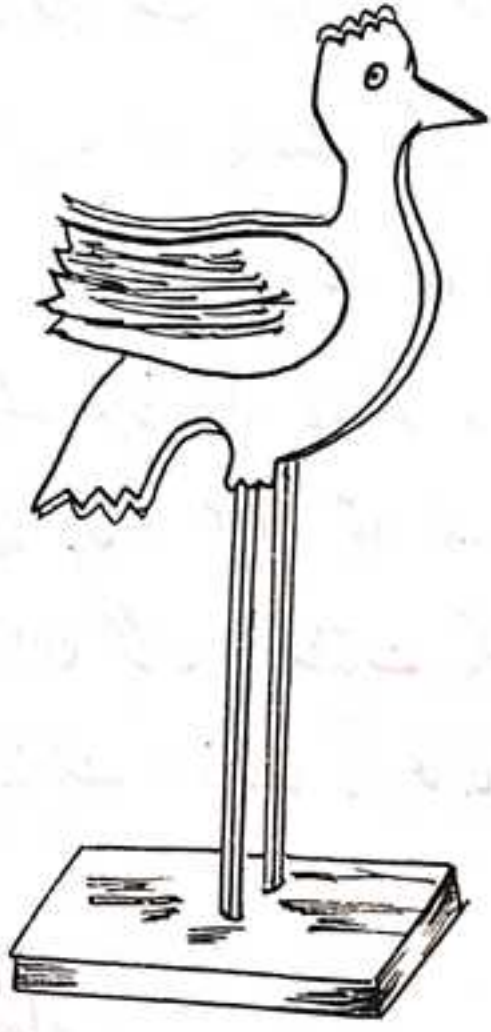

رنگ و ایشرء بدیث - گردن - و دپداسپ و مچکان شہ
 سیاہن پمبگ پر ٹہنیت - مچکانی بت ہم شتا جوڑ ات۔
 (تصویر ۱۲) لون دگوش و گون ۳ نمبر عکس و پکن ات -
 اسے اسپ و رپوز بند ات۔ فون شتے مرضی انت کہ
 ایشرء تہنا اسپتین کاگدے سرء کش ات و اسپ و
 رپوز و گون گونڈ و لاجین ات - یا ایشرء اسپتین پٹھے
 سرء کشت - اسپتین کاگد شہ کلان ارزان تر انت - اسپتین
 کاگدے و سرء ہے رپوز بند و جوڑ پکن ات و گون
 رنگدارین پنل و رنگ بدیث - و اسپ و رپوز و بہ لاجین
 اتے - لون اسپ و جم پشت کپت - شہ کلان ارزان تر
 انت - اسپتین پمبگ و بزورت و ایشرء پر مشی گردو
 گلڑ پکن ات - شہ گوشان جہل ، رپوز و سرء میانجین
 گون پن و ہر بہن اتے کشتکن بت و بچارت - شتے
 جوڑ کر مگیں اسپ گردن و ایسی تھا ہرے پر کے بنت - ایشرء
 ہم گون وق جوڑ کر مگیں دگہ گوازی دانان یکجا ایر پکن ات -

گردوس۔

صعب و سہا و مرطاب بانگو بانگ دنت کو کھڑک
 کو کٹھ کوک بانگو و توار : شام الا بزوار اُشکتہ ۔ بے کابین
 پانی دھات دیم کپک انت ۔ شر بے پانی آن بیاضیت کو پ
 دت و بے بانگین بانگو بزبان کروس و جوڑ پکنان ، اول سرد
 بانگو د بت و بچارت ۔ بت کشرک و تیار انت (تصویر)۔
 دن بے بت و یک تنگیں کھاگہ سے و سرد جوڑ پکن
 ات بت و کٹک و وڈ شہرا گوستگین سماکان تبارائیگ
 پتہ سے تنگیں کھاگہ و سرد ہے بت و بے یک پانی و
 کھاگہ و پانی ، سرد جوڑ پکت و کٹ پکن راتے ۔ بانزلان
 حاصر و یک پک و کس و دو وگہ پانی جتا پکن ات ۔
 بانزلان گون گوند و گون کروس و جون و ہوار بدیثیت ۔
 دن کروس و گون بانزلان یک پچگیں و سید ہیں ۔ شے و سرد
 امہ پکت و ایسی سرد و یک گرانیں چیز و ایر پکن رات ۔ تنگہ
 بانزل گون جون محکم ہوار بے بیثیت ۔ نون یک دار و پانی

عز باگوييا گرزس

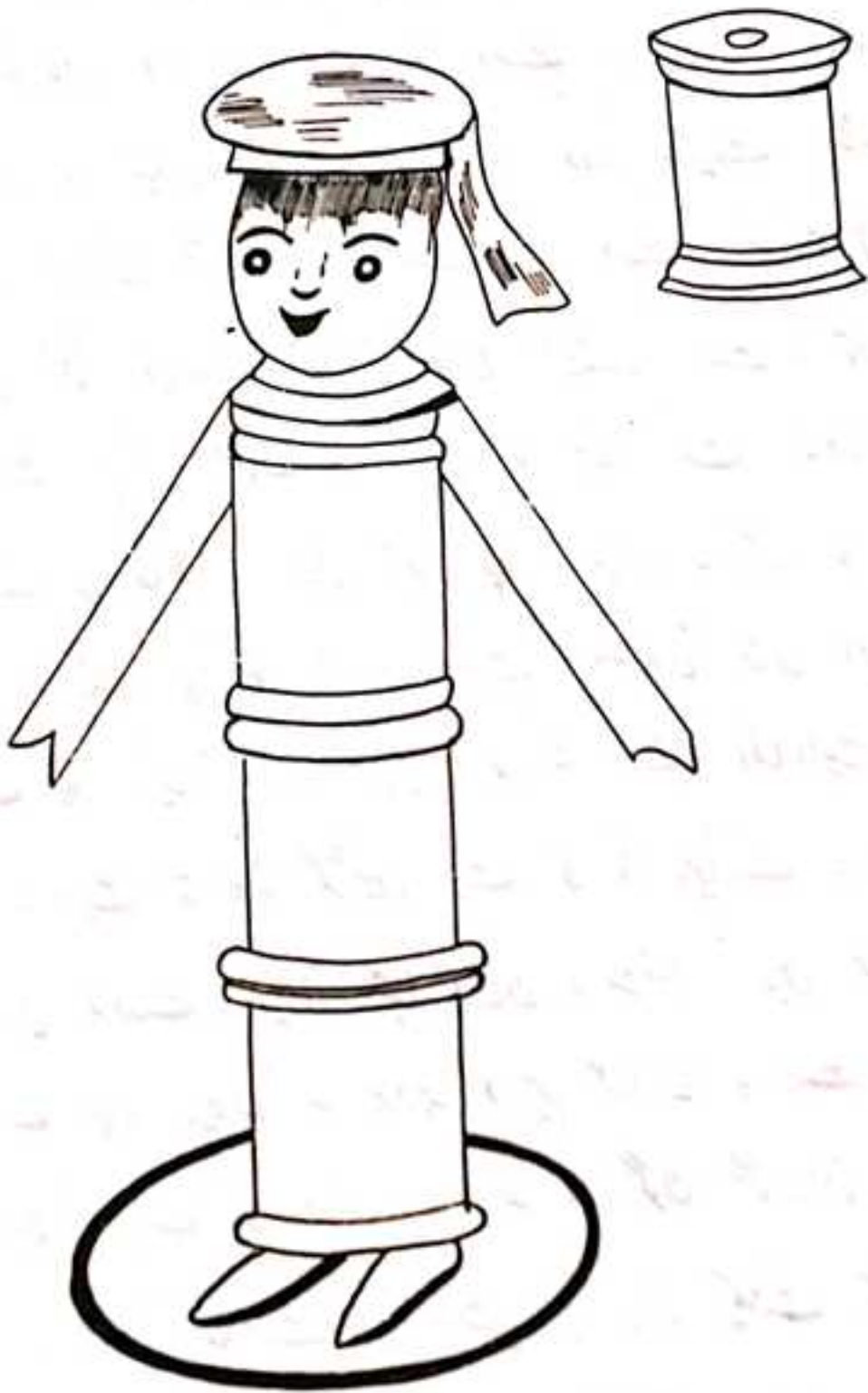

بزورت و ایشر ء چار کنڈی کاٹ و پر تراش ات۔ لے
 جیال ء بدارت کہ پاٹ سک ڈوین ء مر بیت۔ گونے
 آن دوئنگ برور برور پکت۔ ٹھکانی وزن سرہ باکس ء مال ء وزن
 مرہ بیت۔ دو باکس ء مال بزورت باکس ء ٹھکانی سران دور
 پکن رات۔ بزانی آرح بروکین مسالہ آن دور پکن رات۔
 وزن باکسی ٹھکانی یک سران مرگ لاپ ء و دوی سران بہ تنگ
 بزانی چار کنڈی این پاٹ ء کھکانی تھا سک دیگ۔ بیت
 انجش کہ مرگ بزانی کروس ادشتات پکنت۔ بانگو جوڑ
 انت۔ پر سبکی بزورت و آچدان یا بخاری ء سرء ایرپکن
 ات۔

کشتی وان یا ناخدار

گوار، پسنی، جیون و کراچی اگن شادلیتہ تہ شے
 چم ضرور بہ کشتی و آگومان پکتہ۔ ہما جانان کہ دریاب و
 سمندر است ادو ء ذہگ اے گوازی ء بچوانی دانست بہرکس
 زانت کہ ناخدا آن چونین لبیس و درلش گورا ات۔ اے

مشکول ۽ زانگ ۽ باز گونڈو ٻڌناڪ انت - اے مشکول ہم
چر انڱر مشکولیاں ارزاں مپت ۽ دست ۽ کیت - شما
شہ دریاب ۽ تیاب گور ۽ چم ۽ دور بدیت شما
آپی جهاز کساین کشتی و آگٹ گذرات - ہے آگٹ
و کشتی آئی ڈیول ناخدا و ملاح گشگ بنت - آوانی
دریش شہ انڱر محلوک ۽ دریش ۽ جتا انت ناخدا ۽
جوڑ کنگ ۽ خاطر ۽ چار ڈبلو پکار بیت - وگ ۽ تها
پنج ۽ دوچنگ ۽ کار صنور بیت دسگان خالی این ریل
یا دسگ ۽ ریلانی این گردین دار تہ شما المادلیتہ - اگن
یات نہ ایت تہ جوڑ کرنگیں بت ۽ بچات - ہے ڈین
چار ریل بزورت - ریلانی تها کسان و مزین ریل ہم است
شہ اے چار ریلان سہ بروبر و ہم کاس بہ بنت - ہر سہ
این ریلان یک و دومی ۽ سر ۽ گون گومان بہ لاجپین
رات - تان ساہت ۽ مشراہ اش پکنت تنکہ خشک
و ہوار بہ بنت - پشہن مہ بیت کہ گول دست ۽ لگٹ

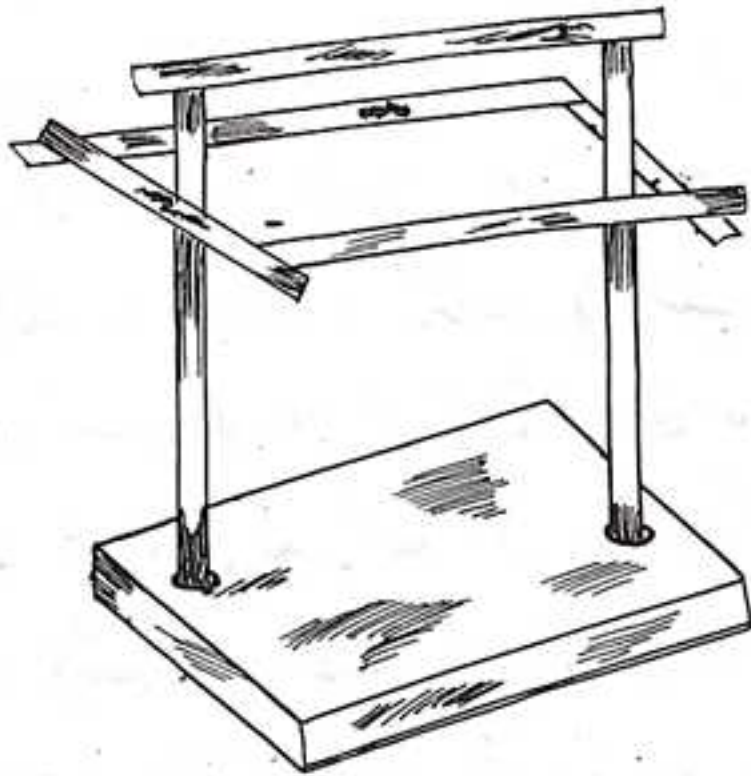
جتا بہ بنت ، اے ناخدا ۽ بزان کشتی وان بدن جوڑ بیت۔
 دن چہاری کسانین ریل بزورت۔ یک سرء ریل پہ کارچے ۽
 بہ برت۔ دق دستانی خیال شریارت۔ ریل یک سرکہ گڈنگ
 بوت تزیک کسانین دار ۽ ریل کرٹک ۽ تھا مان پکنت۔
 دار انچو زڈ بہ بیت کہ پہ کرٹک ۽ تھا پہ پکسیت۔ دار ۽
 دومی سرء بہ ہر سہ این ریلانی کرٹک ۽ تھا (تصویر ب)
 مان پکن رات۔ کشتی وان ۽ دپ ، پونز ، چم ، گوش و
 مودانی مکشہ ۽ جوڑ پکن ات۔ پہ ٹوپے خاطر ۽ تنکین پانی ۽
 بزورت گرد کاٹ پکن رات۔ و ایشر ۽ سرگ سرء
 ہوار بجن رات۔ گون ٹوپ کاگد ۽ یک و دو پیتہ بجن
 ات۔ دو بروبرین دار بزورت و دستانی جاھ ۽ سک
 بدیت۔ چش کہ تصویر ب ۽ تھا نشان دیگ بوتہ
 شہ اے کلین کاران و پدپائی ۽ یک گردین زتدین حکمرے
 پکن ات و کشتی وان ۽ پادانی نیمگا گوں گوند ۽ انچو بجن
 اتے کہ کشتی وان اڈشتات پکنت۔ کشتی وان ۽ ہم

گون دق جوڑ کر تگین پچی آن یکجا پکن رات۔
مرگانی کڈی و۔

گوندین ذہنگان ء مرگ سک دوست انت چش
کش رات ذہگ مرگ ء باٹ وبل انت۔ شما ہاز مرگانی
جوڑ کنگ ہیل کرتگ نون پہ مرگان کڈی پہ وواڑ و ننگ
جاہ جوڑ کنگ ء وڑ ء ہم ہیل پکنت۔ اسے اصل
این بزبان زندگیں مرگانی کار ء کائنات۔ البت ایشان شہ
جوڑ کنگ ء وپہ انجین جالبے ء ایرپکن رات کر اودا
پیشی شت مکننت۔

پہ کڈی ء جوڑ کنگ ء خاطر ء چارده اپنخ دراج و
دہ اپنخ پراہین دار ء تنگ ء بزورت۔ یا دراجی و پراہی ء
ہینکس پکنت کہ ہینکس شتے طب بہ بیت۔ جوڑ کر تگین بت
بچارت ء و ء۔ بت ء وڑ ء ویم پہ ویم ء دو دار
کہ آدانی دراجی دوازده اپنخ بہ بنت و تنگ ء سر ء
گڈ کنگ بہ بنت۔ کوچک آن کر زدنلی ء دار پرنج

مرگانی کڑی

انت ، شہرستان شہ دار تراشانی دکانان اے وٹین تنگ
 ودار پہ ارزانی دستا کپنت۔

شہ دارانی کل کنگ ء وپد دہ ، دہ اپنخ ء دراجین دو
 دگہ دارشہ تنگ ء پراہی ء نیگ ء سک ڈیگ بہ
 بنت۔ زن سہ دگہ دار کہ آدانی دراجی چارہ چارہ
 اپنخ بہ بنت شہ دراجی ء نیگ گون مہ آن گون جکیں
 دارانی سک ڈیگ بہ بنت۔ اگن زن شادق اے دار
 کڈی ء بچارت تہ ایشی سرچو تصویر ء اپنخ انت۔
 ا پہ کپوتران ننگ خاطر ء انت۔ اگن ہمیش سرء شاد
 چو تصویر ء گون بارگ بارگیں داران بہ بنت تہ اے
 کسانیں مرکانی وارے ہم جوڑ بیت۔

چڑونک

باز ذہگ شہ دکانان پہ پیسہ وزر چڑونک گرت
 وگوازی کنت۔ ایش تہ چارنت کہ اے وٹین چڑونکان
 آدت ہم پہ مشکولی دساہت تیری جوڑ گرت کنت۔

اے گوازی ذہنگان سک دوست بیت۔ اگن وئی اے جوڑ
 کرتگین چردنکان شامگ بخت نہ گون گوات ء چرگت
 وختا سک جلوہ ناک و زیبا گندک بنت۔ یک زندین
 کاگد ء کہ ایشی ہر چارین نیگ بہشت اپنخ دراج و براہ
 بہ بنت بزور ت چر تصویر ما ء ایشی ہر چارین کشکان
 گون سیدہیں کشکان ہوار کنگ بہ بنت زن گون قچی یا
 تیزی کارچے ء ٹک دارین کشکان اید دوی سیاہیں
 لکیران کاٹ پکنت۔ نون ہے کاگد و تلان بزنان یک نیمکا
 یک رنگ و دوی نیمکا دگر رنگ ء بجن رات اگن شاموت
 ہر چارین نیمکا جتا جتارنگ ہم جت کرت کن ات۔
 بزنان سبز، زرد، سہر و سیاہ۔ اپنخ ایشی پدنون یک باگین
 ننگ ء بزور رات کہ ایشی دراجی ۲۲ اپنخ بہ بیت چو
 تصویر ما ء وٹر ء ہے ننگ یادار ء را گون پن یا مرد
 گون کاگد ء بجن رات۔ نون ایشی کشکان شہ گردی ء نیمکا
 اپنخ وٹل پکنت کہ اے کوس دگر پنخ مر بنت اہرکات

نیم

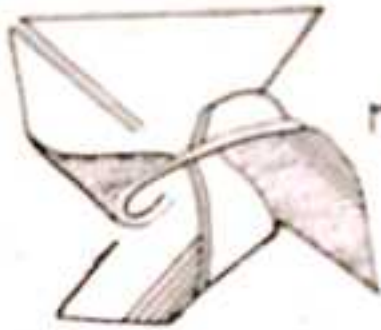

۲

نیم

چرخک

نیم

رنگین بیرے دوقل کنان و پن جانا بروات - اپنجر ک شما
 تصویر ۳ء گنگ رات - وختیکہ ہر چارین کنڈ لچک بہت
 پن ۳ء شہ کاگد ۶ میا بنین این جاہ ۳ء درنگ بہ بیت
 زن بے پن ۳ء را گون پھڑی ۳ء دو اپنخ برزی نیمکا بہن
 ات - تصویر ۴ء ۶ وڑ ۳ء نون دار ۶ سرے دستا پن ات
 و تچان پن ات - پخونک گوات ۶ مہراہی ۳ء حیران ۳ء روت
 ماہی -

ماہی آپ ۶ ساہار ۶ ہرکس ۳ء دیستہ و وارہ -
 ادا ماشارا آپ ۶ تہا آبازی کنوک این ماہی ۶
 جوڑ کنگ وڑ ۳ء نشان دیان ماہی جوانین بت ۶ ماہ شما
 جوڑ کرتہ ماہی عکس زندین کاگد سے ۶ سرے جوڑ پن ات و
 گوں قیچی ۳ء کاٹ پن ات دم ۶ نیگ ۳ء تمان گوش ۶
 ادا چو ۶ ب ۶ وڑ ۳ء یک راٹ ۶ در پن ات و
 نیمکا گرد و مزن کاٹ پن ات پھی یا ماہی جوڑ ات
 لوگ ۶ تہا تمال ضلور است تمال ۳ء شہ آپ ۳ء پڑ

رکن ات و مچی ء ایشی تھا ایر پکن ات بے یک ترمپ ء
 بتل ء ہم بہ لاپ ء ینمگا ء ء گردین ٹنگ ء تھا
 دور بد ء تیل ء ترمپ راٹ ء تہاتمان ب ء ء ات
 سر بیت - ہے تیل ء ترمپ و تادوت دیپاروت
 و پد ء کیت - تیل ء پد ویم ء روگ ماہی ء را پہ گروگ
 پرمایت - بگند ات چونین شرین مشکولی د گوازی ہے۔

ہماری مطبوعات

قیمت	مصنف کا نام	نام کتاب	نمبر شمار
۳/۵۰	عطا شاد	جو انسان حصہ اول	۱
۲۸/۰۰	میر گلزار خان مری	جو انسان حصہ دوم	۲
۱۵/۰۰	میر گل خان نصیر	بلوچستان کی کہانی	۳
		شاعروں کی زبانی	
۲۵/۰۰	میر گل خان نصیر	بلوچی رزمیہ شاعری	۴
۲۵/۰۰	میر گل خان نصیر	بلوچی عشقیہ شاعری	۵
۳۰/۰۰	کمال الدین احمد	صحافت و ادبی	۶
۲۰/۰۰	عبد القادر اشیر	آئینہ خاران	۷
۲/۰۰	ترجمہ عبدالغفار ندیم	پریوں کی کہانیاں	۸
۲/۰۰	ترجمہ عبدالغفار ندیم	بلوچی عشقیہ کہانیاں	۹
۲/۰۰	ترجمہ عبدالغفار ندیم	قدیم بلوچی کہانیاں	۱۰
۶/۰۰	ڈاکٹر انعام الحق کوثر	بلوچستان میں فارسی شاعری	۱۱
۳/۰۰	گل محمد ناطق مکرانی	جوہر معظم	۱۲
۶/۰۰	علیم احمد علیمی	دیوانِ غلیم	۱۳
۶/۰۰	ذکیہ سردار خان	سرست بلوچستان	۱۴
۱/۲۵	بشیر احمد بلوچ	لہ و گراناز (اردو انگریزی)	۱۵
۴/۰۰	ملک محمد سعید دہوار	بلوچستان ماقبل تاریخ	۱۶
۲/۵۰	عبدالرحمن غور	نغمہ کوہسار	۱۷
۲/۵۰	میجر موکلا، ترجمہ محمد بیگ بلوچ	بلوچی گرائمر	۱۸

بلوچی اکیڈمی کوئٹہ